

Bilaga - Utvärdering av medlemskapen i Sveriges Ekokommuner och Klimatkommunerna

Dåvarande klimat- och stadsmiljönämnden beslutade den 21 april 2022 om att ansöka om medlemskap i föreningen Klimatkommunerna efter en rekommendation från miljö- och bygglovsförvaltningen. Medlemskapet bedömdes bidra positivt till kommunens strategiska klimatarbete genom att erbjuda ett forum för fördjupad dialog och kunskapsutbyte med andra kommuner som ligger i framkant vad gäller arbete för minskade utsläpp av växthusgaser.

Förvaltningen lyfte även att man via medlemskapet i Sveriges Ekokommuner (SEKOM), som kommunen varit medlem i sedan år 1996, saknade ett erfarenhetsutbyte kring klimatarbetet. Men att föreningen med ett bredare hållbarhetsfokus är värdefull för övrigt miljö och hållbarhetsarbete. Förvaltningen rekommenderade därför att fortsätta medlemskapet även i SEKOM under en prövotid för att sedan kunna jämföra värdet av medlemskapen.

Klimat- och stadsmiljönämnden gav förvaltningen därför i uppdrag att utvärdera värdet av medlemskapet i SEKOM och Klimatkommunerna och redovisa utfallet av denna utvärdering för nämnden.

Utvärderingen har genomförts med underlag från nätverkens egna informationsmaterial samt genom intervjuer med kommunens representanter för respektive nätverk. Nätverken presenteras nedan under respektive rubrik och dess värden redovisas under temarubrikerna som följer.

Klimatkommunerna

Klimatkommunerna är en förening för kommuner och regioner som jobbar aktivt med lokalt klimatarbete. Medlemmarnas klimatarbete ligger i framkant i Sverige och i världen, med tuffa klimat- och energimål och ambitiösa åtgärder.

Klimatkommunernas kärnfokus är att synliggöra, konkretisera och underlätta den lokala utvecklingen till fossilfrihet, klimatneutralitet och i förlängningen klimatpositivitet. Detta görs genom att utmana och inspirera Sveriges kommuner och regioner, och genom föreningens aktiviteter, stärka och coacha dem i deras arbete.

Föreningen utgör med sitt tydliga fokus på klimatfrågor en bra kunskapsplattform och nätverk för de utmaningar som Huddinge kommun främst står inför, exempelvis gällande transporter.

Förvaltningen använder ofta informationen som går att ta del av på föreningens hemsida i sitt löpande arbete. Ett aktivt kansli som skapar tydligt och lättillgängligt innehåll bidrar till att det är enkelt att hitta och använda föreningens underlag.

Föreningens maillista gör att det är enkelt att komma i kontakt med andra miljöstrateger och genomföra omvärldsbevakning i specifika frågor. Relevanta

mailtrådar görs även sökbara på hemsidan, vilket gör det lätt att ta del av tidigare frågeställningar.

Förvaltningen har till exempel i samband med framtagandet *handlingsplan med åtgärder för klimat- och energimålen i miljöprogrammet för Huddinge kommun 2022–2025* använt material framtaget av Klimatkommunerna. Underlaget har gett en tydlig överblick över vilka åtgärder andra kommuner med ambitiöst klimatarbete vidtagit.

Även i påbörjad revidering av miljöprogrammet kommer underlag från föreningen användas för att jämföra hur andra relevanta kommuner har gjort.

Föreningen har cirka 50 medlemmar.

Sveriges Ekokommuner

SEKOM är världens äldsta kommunnätverk för strategisk hållbar utveckling med en helhetssyn med fokus på ekosystem i balans. Verksamheten bedrivs enligt huvudinriktningarna: Vara förebilder och föregångare samt pådrivare, vara opinionsbildare samt vara kunskapsförmedlare och en arena för erfarenhetsutbyte - för att främja en hållbar utveckling.

För att vara medlem i SEKOM ska kommunen bland annat arbeta enligt de fyra hållbarhetsprinciperna, som finns inskrivna i kommunens miljöpolicy.

Nätverket skickar ut nyhetsbrev med inspiration och genomför många intressanta seminarier. Nätverkens erbjudanden om kompetenshöjningar har dock de senaste åren behövts prioriteras ned till förmån för andra arbetsuppgifter och mer prioriterade områden för kompetenshöjning.

Alla medlemmar rapporterar in gröna nyckeltal som möjliggör en jämförelse både med andra kommuner och hur kommunen utvecklats över tid. Cirka hälften av dessa nyckeltal ingår i kommunens egen uppföljning.

Föreningen har själva uppmärksammat att medlemmarnas engagemang i föreningen minskat, och planerar för att utreda orsaken.

Huddinge kommun har varit medlem sedan 1996 (*beslut PPU 1996-06-12, dnr KS kka 96/445.829*).

Föreningen har cirka 100 medlemmar.

Utvärdering

Fokusområden

Både klimatkommunerna och SEKOM profilerar sig med ett brett fokusområde inom hållbarhet som inkluderar utmaningarna som de flesta kommuner har som fokusområden inom miljöstrategiskt arbete idag.

De båda nätverken beskriver sig själva till synes likvärdigt gällande hur föreningarna vill bidra till kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.

Utifrån genomförda projekt eller åtgärder har klimatkommunerna haft ett något större fokus på klimat och utsläpp och SEKOM har haft ett större fokus på ekologi.

Kostnad

Klimatkommunerna: fast avgift 4000 SEK + 30 öre per kommuninvånare.
Sveriges ekokommuner: fast avgift 4000 SEK + 30 öre per kommuninvånare.
Kostnaden för respektive nätverk är cirka 40 000 SEK per år.

Miljöstrategiskt arbete

Klimatkommunernas underlag och nätverk används löpande i miljöstrategernas arbete och har under de senaste åren varit mycket värdefullt i form av omvärldsbevakning och kunskapsinhämtning. Underlag och kontakt med nätverket är lättillgängligt och relevant för de strategiska utmaningar som är aktuella för Huddinge kommun idag.

Nätverket erhåller material och arbetar med områden som generellt är relevant och av intresse för miljöstrategiskt arbete men i dagsläget är det andra frågor och uppgifter som behöver prioriteras före nätverkets material och arbete. Idag används således underlag eller nätverket SEKOM mycket litet i det miljöstrategiska arbetet.

Andra värden

Medlemskap i nätverk och föreningar kan bidra till symboliska värden. SEKOM som kommunen varit medlem i sedan 1996 kan anses ha ett sådant värde.

Medlemskapen i både SEKOM och Klimatkommunerna bidrar till nätverkens storlek och därmed deras tyngd och möjlighet att påverka i ett nationellt och internationellt perspektiv. Båda nätverken svarar exempelvis på remisser från olika myndigheter.

Vilka frågor och utmaningar som kommunen kommer stå inför i framtiden är svåra att definiera. Således är även framtida värden och behov av stöd från olika föreningar inte överblickbara. Till exempel kan föreningars arbete, som används i mindre omfattning i det dagliga arbetet idag, i framtiden vara värdefullt.

Slutsats

Medlemskapet i Klimatkommunerna är värdefullt för det miljöstrategiska arbetet i kommunen och förvaltningen rekommenderar att kommunen fortsätter att vara medlem i föreningen.

Både Klimatkommunerna och SEKOM är medlemsstarka föreningar och Huddinge kommuns medlemskap bidrar till den tyngd som föreningarnas arbete kan bidra med i ett nationellt och internationellt perspektiv.

Med bakgrund av det som framfördes av förvaltningen i samband med att kommunen blev medlemmar i Klimatkommunerna, gällande att SEKOMs arbete är värdefullt för det miljöstrategiska arbetet med sitt bredare hållbarhetsperspektiv, har de senaste årens arbete visat att material och nätverket via SEKOM används i mycket liten utsträckning i det miljöstrategiska arbetet. Det innebär nödvändigtvis inte att det varit irrelevant material men fokus i arbetsuppgifterna de senaste åren har varit inom andra områden.

Noterbart är även ett kommunikativt och symboliskt värde i den långa tradition av "SEKOM-medlem" som Huddinge kommun har, vad som är en godtagbar kostnad för ett sådant värde är svårbedömt.

Noterbart är även att SEKOM avser att utreda sina medlemmars svalnande engagemang och framtidens SEKOM har i och med det potential att återigen bli ett forum som i hög utsträckning bidrar till Huddinges miljö- och klimatarbete.

Rekommendation

Utifrån ovan redovisade slutsatser är förvaltningens rekommendation att förvaltningen återkommer till kommunstyrelsen med en rekommendation om fortsatt medlemskap eller utträde i föreningen SEKOM senast den 30 maj 2026.